

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.82.2025.AS
4013320.16195214.13088465
Warszawa, 22-10-2025

Dotyczy: odpowiedzi na zapytanie Posła Pawła Sałka (znak: K10ZAP2766)
Temat: liczba form ochrony przyrody w Polsce

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na zapytanie nr K10ZAP2766 Posła Pawła Sałka, przekazuję następujące informacje.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹ (dalej: „UoP”), liczba form ochrony przyrody w Polsce wynosi 10. Są to kolejno:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Użycie występującego w ww. zapytaniu poselskim pojęcia pozaustawowych form ochrony przyrody wymaga odniesienia się do źródeł pozwalających je zdefiniować. Witkowski (2021)² określa tym pojęciem zbiór nieuwzględnionych w ww. ustawie kategorii obiektów tworzonych na podstawie umów międzynarodowych w państwach członkowskich ONZ, wymagających obligatoryjnie utworzenia planu ochrony. Wyróżnia wśród nich obiekty przyrodnicze z listy światowego dziedzictwa UNESCO, rezerваты biosfery i obszary Ramsar (tj. obszary wodno-błotne o międzynarodowym znaczeniu). Należy tu zauważyć, że od 2019 r. nie powstał w Polsce żaden nowy obszar bądź obiekt tego typu, aczkolwiek w listopadzie 2024 r. Główny Konserwator Przyrody wobec braku merytorycznych przeciwwskazań wyraził zgodę na przekazanie przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska karty informacyjnej projektowanego obszaru Ramsar „Bagienna Dolina Rospudy” do Sekretariatu Generalnego Konwencji Ramsarskiej w celu włączenia go na listę obszarów Ramsar.

¹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884

² <https://pke-krakow.pl/o-puszczy-bialowieskiej-glos-eksperta/>

Inne rozumienie pojęcia pozaustawowych form ochrony przyrody znajduje wyraz w programach ochrony przyrody nadleśnictw, gdzie oznacza ono ogół obiektów zasługujących na ochronę, których status nie jest regulowany na poziomie ustawowym, lecz zarządzeniami wewnętrznymi ministra właściwego do spraw środowiska lub poszczególnych szczebli administracji Lasów Państwowych. Zalicza się tu m.in. strefy i powierzchnie ochronne, lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych, uprawy pochodne i drzewostany nasienne, lasy o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym, drzewostany rodzimego pochodzenia powstałe z odnowienia naturalnego, lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF), obiekty i miejsca o wartości historycznej, bagna, torfowiska, wrzosowiska, drzewostany wykazujące odporność na działanie czynników stresowych, kępy i grupy drzew zasługujące na ochronę, a nie objęte ochroną pomnikową oraz ciekawe fragmenty przyrody nieożywionej. Rozmaitość zarówno organów ustanawiających, jak też kryteriów wyboru takich obiektów i ich częściowe pokrywanie się z różnymi formami ochrony przyrody w rozumieniu UoP utrudniają policzenie tych obiektów ustanawianych w danym przedziale czasowym. Tym niemniej w porównaniu do okresu 2021-2023, liczba planów urządzenia lasu zatwierdzonych w latach 2024-2025 pośrednio przekładająca się na liczbę nowych przykładów pozaustawowych form ochrony przyrody w rozumieniu PGL LP nie potwierdza tezy o gwałtownym wzroście liczby tych form. Odnośnie do stref ochronnych roślin, zwierząt i grzybów, zgodnie z informacją udzieloną tutaj organowi przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych (dalej: DGLP³) należy natomiast stwierdzić, że:

1. całkowita liczba stref ochronnych dla poszczególnych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na terenach lasów w zarządzie PGL LP wynosi 4710 obiektów, w tym:
 - a. liczba stref ochrony grzybów: 414;
 - b. liczba stref ochrony roślin: 7;
 - c. liczba stref ochrony zwierząt: 4289;
2. liczba stref ochronnych utworzonych od dnia 1 stycznia 2024 r. wynosi:
 - a. liczba stref ochrony grzybów powołanych w 2024 r. – 9;
 - b. liczba stref ochrony roślin powołanych w 2024 r. – 0;
 - c. liczba stref ochrony zwierząt powołanych w 2024 r. – 167.

Przedstawione dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. Przyjętą praktyką jest, że przedmiotowe informacje są raportowane do DGLP z początkiem roku wg stanu na 31 grudnia roku poprzedniego. W związku z powyższym, informacje dotyczące 2025 r. będą dostępne w II kwartale 2026 r.

Odnośnie zaś do decyzji Ministra Klimatu i Środowiska ze stycznia 2024 r. ograniczającej wycinki na terenie wybranych kompleksów leśnych należy zauważyć, że miała ona charakter tymczasowy i nie zwiększała liczby form ochrony przyrody, lecz stanowiła etap wdrażania innych form konieczny dla zapewnienia ich skuteczności.

Odnosząc się do poszczególnych pytań należy stwierdzić, co następuje:

Ad. Ile w Polsce jest rezerwatów?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (dalej: „GDOŚ”) w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (dalej: „CRFOP”)³, liczba rezerwatów przyrody w Polsce wynosi 1656.

Ad. Ile w Polsce jest rezerwatów na terenach Lasów Państwowych?

³ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Z informacji udostępnionych w serwisach internetowych regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i GDOŚ wynika, że według stanu na dzień 16 października 2024 r. było to 1296 rezerwatów, zaś od tego czasu przybyło ich (nie licząc powiększeń rezerwatów istniejących wcześniej) 129, wobec czego obecnie liczba ta wynosi 1425.

Ad. Ile w Polsce jest obszarów chronionego krajobrazu?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP, liczba obszarów chronionego krajobrazu w Polsce wynosi 407.

Ad. Ile w Polsce jest obszarów chronionego krajobrazu na terenach Lasów Państwowych?

Według mapy interaktywnej dostępnej w internetowym Banku Danych o Lasach⁴ jedynie 7 takich obszarów nie obejmuje swoimi granicami lasów w zarządzie PGL LP, zatem liczba ta wynosi 400.

Ad. Ile w Polsce jest obszarów Natura 2000?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP, liczba obszarów Natura 2000 w Polsce wynosi 1016. Należy jednak pamiętać, że liczba ta obejmuje zarówno obszary ochrony siedlisk, jak i obszary ochrony ptaków (a obszary z obu tych grup często, choć w różnym stopniu, pokrywają się) oraz obszary wspólne.

Ad. Ile w Polsce jest obszarów Natura 2000 na terenach Lasów Państwowych?

Według stanu na maj 2020 r., podanego do publicznej wiadomości na stronie internetowej DGLP⁵, były to 134 obszary ochrony ptaków i 710 obszarów ochrony siedlisk. Ponieważ według danych udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP od tego czasu utworzono 11 nowych obszarów ochrony siedlisk na terenach Lasów Państwowych a obszary wcześniej istniejące nie zostały powiększone (tj. dotychczas nie opublikowano jeszcze decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej w tej sprawie), należy uznać, że obecnie liczby te wynoszą odpowiednio 134 i 721.

Ad. Ile w Polsce jest ochrony gatunkowej: roślin, zwierząt i grzybów?

Odpowiedź na tak sformułowane pytanie wymaga założenia, że chodzi w nim o liczbę gatunków chronionych, nie zaś o niemożliwą do ustalenia ogólną liczbę ich osobników i okazów. Odpowiedzi należy szukać w rozporządzeniach Ministra Środowiska: z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt⁶, z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin⁷ oraz z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów⁸. Zgodnie z tymi rozporządzeniami, liczby chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów (w tym porostów) wynoszą odpowiednio 803, 716 i 322. Należy jednak pamiętać, że nie każdy z punktów w ww. załącznikach odpowiada gatunkowi w rozumieniu biologii, gdyż część z nich dotyczy grup gatunków a część – wyłącznie wybranych podgatunków lub wybranych populacji danego gatunku, wobec czego liczby bezwzględne mają tu jedynie znaczenie orientacyjne.

⁴ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁵ <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/dzien-europejskiej-sieci-natura-2000>

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 2183

⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1409

⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 1408

Ad. Ile w Polsce jest ochrony gatunkowej: roślin, zwierząt i grzybów na terenach Lasów Państwowych?

Z uwagi na wyjaśnione wyżej kwestie, jak również na biologię zwierząt lądowych, nie jest tu możliwe ustalenie dokładnych liczb. Konieczne jest przyjęcie wartości szacunkowych. Zarówno według stanu na 2014 r. podanego do publicznej wiadomości na stronie internetowej DGLP, jak też według stanu na 2022 r. podanego do publicznej wiadomości na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, 65 % gatunków dzikiej flory i fauny Polski to gatunki leśne, zaś dominujący w naszym kraju udział lasów w zarządzie PGL LP pozwala uznać tę wartość za wiarygodną dla nich.

Ad. Ile nowych rezerwatów powołano od dnia 1 stycznia 2024 r. w Polsce?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP, liczba nowych rezerwatów przyrody powołanych w Polsce od dnia 1 stycznia 2024 r. wynosi 135.

Ad. Ile nowych rezerwatów powołano od dnia 1 stycznia 2024 r. w Polsce na terenach Lasów Państwowych?

Liczba ta wynosi 130, uwzględniając utworzony w marcu 2024 r. rezerwat Jezioro Mścin.

Ad. Ile w Polsce powołano obszarów chronionego krajobrazu od dnia 1 stycznia 2024?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP, liczba ta wynosi 0. Zgodnie z art. 113 ust. 4 UoP organ, który utworzył lub ustanowił formę ochrony przyrody (..) przesyła Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia jej utworzenia lub ustanowienia, kopię aktu o utworzeniu lub ustanowieniu danej formy ochrony (...) a także, w tym samym terminie, dokonuje wpisu tych informacji do centralnego rejestru form ochrony przyrody. Oznacza to, że aktualność danych wpisanych do rejestru zależy, w zasadniczym stopniu, od realizacji ustawowego obowiązku przez właściwe organy. Zgodnie z art. 23 UoP, wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, po uzgodnieniu jej projektu z właściwą miejscowo radą gminy (bądź na wniosek tej rady) oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Ad. Ile w Polsce powołano obszarów chronionego krajobrazu od dnia 1 stycznia 2024 na terenach Lasów Państwowych?

Z powyższego wynika, że liczba ta wynosi 0.

Ad. Ile nowych obszarów Natura 2000 powołano od dnia 1 stycznia 2024 r. w Polsce?

Według danych na dzień 30 września 2025 r. udostępnionych do publicznej wiadomości przez GDOŚ w CRFOP liczba ta wynosi 1 i dotyczy obszaru PLH20027 Murawy w Mielniku, utworzonego w dniu 9 lutego 2024 r. (data publikacji decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej w tej sprawie). Wprawdzie uchwała nr 7 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” odnosi się do trzech nowych obszarów Natura 2000: PLH280060 Naterki, PLH18065 Tunel w Szklarach i PLH140060 Murawy nad Dolną Narwią, jednak datą ich powołania będzie dopiero data publikacji stosownej decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej a do tego czasu należy je traktować jako proponowane.

Ad. Ile nowych obszarów Natura 2000 powołano od dnia 1 stycznia 2024 r. w Polsce na terenach Lasów Państwowych?

Według mapy interaktywnej dostępnej w internetowym Banku Danych o Lasach, granice obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku obejmują część oddziału leśnego 419 Nadleśnictwa Nurzec, wobec czego liczba ta wynosi 1. Warto jednak zauważyć, że ten płat lasu był już wcześniej objęty ochroną jako rezerwat przyrody Góra Uszeście.

Ad. Ile w Polsce ochrony gatunkowej: roślin, zwierząt i grzybów powołano od dnia 1 stycznia 2024 r.?

Odpowiedź na tak sformułowane pytanie wymaga założenia, że chodzi o liczbę gatunków dodanych do puli gatunków chronionych w rozporządzeniach Ministra Środowiska. Według stanu na dzień 30 września 2025 r. liczba ta wynosi 0.

Ad. Ile w Polsce ochrony gatunkowej: roślin, zwierząt i grzybów powołano od dnia 1 stycznia 2024 r. na terenach Lasów Państwowych?

Według stanu na dzień 30 września 2025 r. liczba ta wynosi 0.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM